

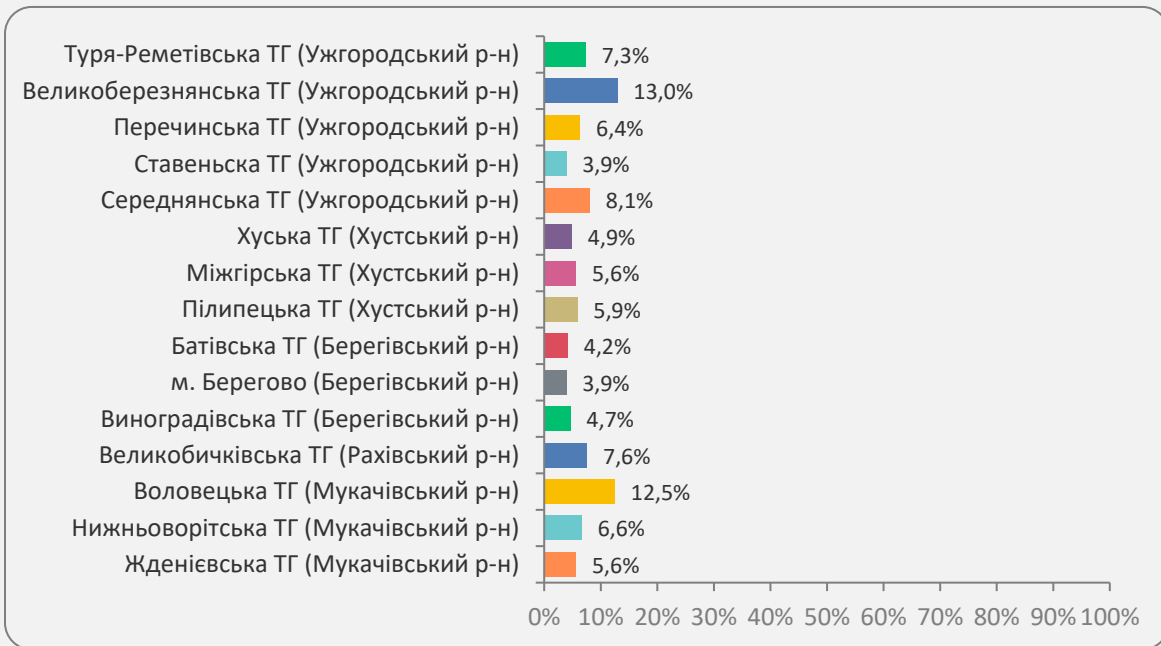
СУЧАСНИЙ СТАН ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

д.держ.упр., проф. В. Дзюндзюк
д.держ.упр., проф. О. Крутій
к.соц.н., доц. О. Котуков

У якій громаді Ви проживаєте?

В опитуванні взяли участь внутрішньо переміщені особи, що проживають у 15 громадах.

Загальна кількість опитаних склала 412 осіб.

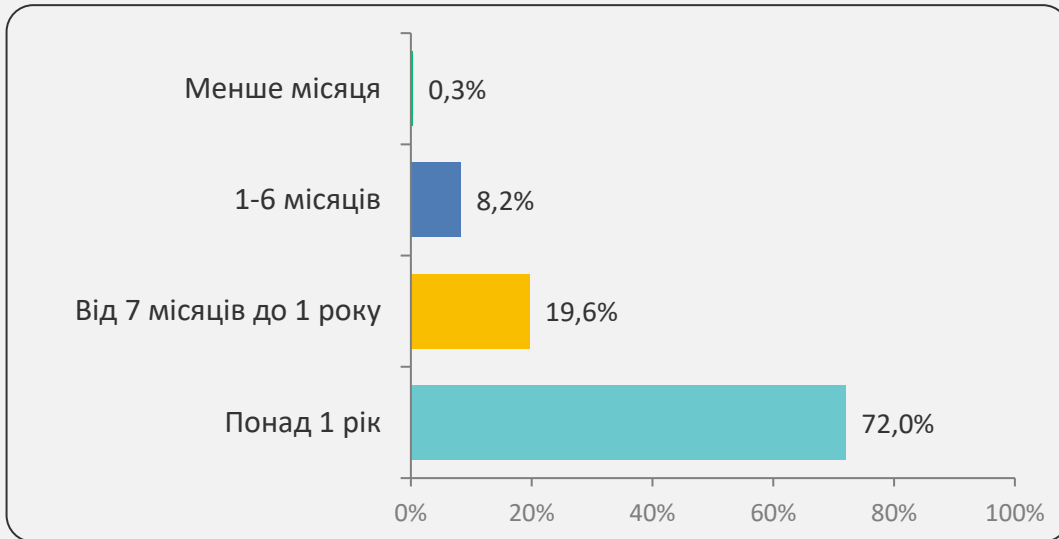
Чому Ви приїхали саме до цієї територіальної громади?

Більша частина опитаних опинилася в громадах, де вони проживають, випадково (у них не було знайомих, друзів або родичів).

Як довго Ви проживаєте у даній територіальній громаді?

Переважна кількість опитуваних зазначили, що проживають на даній території понад 1 рік.

На яких умовах Ви проживаєте тут зараз?

34% респондентів проживають у місцях компактного проживання для переселенців, **25%** орендують житло самостійно або з членами своєї родини, лише **2%** проживають у власному житлі.

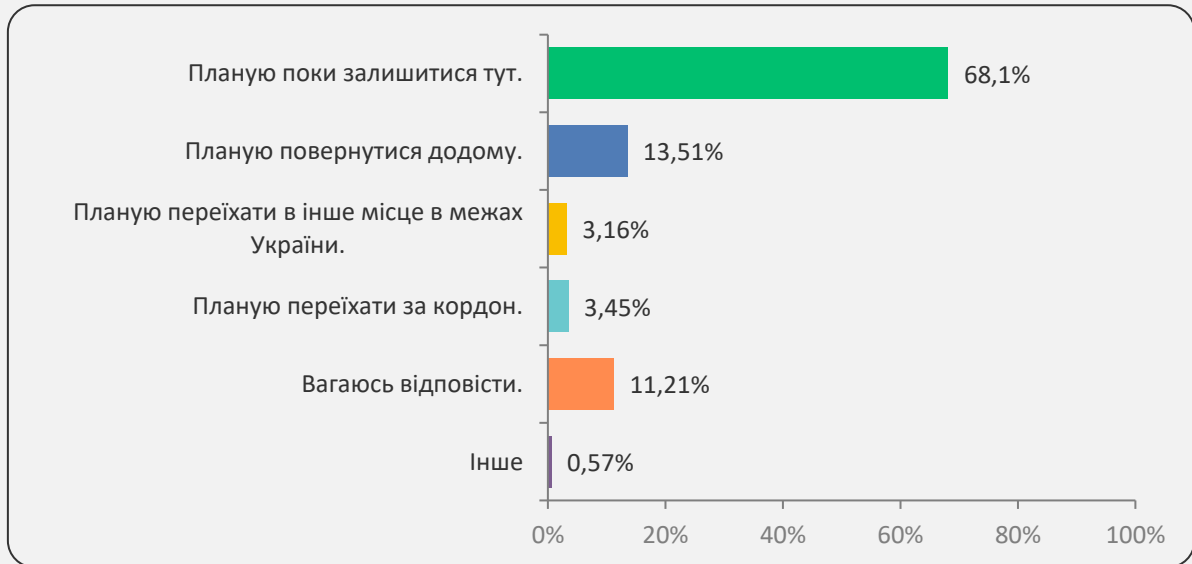
Оцінка рівня комфортності житла

Загалом опитувані задоволені комфортністю житла, а саме:
89% опитуваних задоволені наявністю електропостачання,
84% безпечністю та житловим простором,
81% - водопостачання,
73% - близькістю до основних послуг,
71% - побутовими умовами,
63% - приватністю.

	Дуже погано	Погано	Важко сказати однозначно	Добре	Дуже добре
Безпечність	1%	3%	12%	61%	23%
Близькість до основних послуг	2%	11%	15%	66%	7%
Водопостачання	2%	6%	11%	72%	9%
Доступ до зручностей	3%	12%	16 %	64%	5%
Електропостачання	1%	1%	8%	80%	9%
Житловий простір	1%	9%	22%	61%	7%
Побутові умови, приладдя	1%	7%	21%	65%	6%
Приватність	3%	11%	24%	57%	6%

Найближчим часом Ви плануєте залишатися тут чи переїжджати в інше місце або країну?

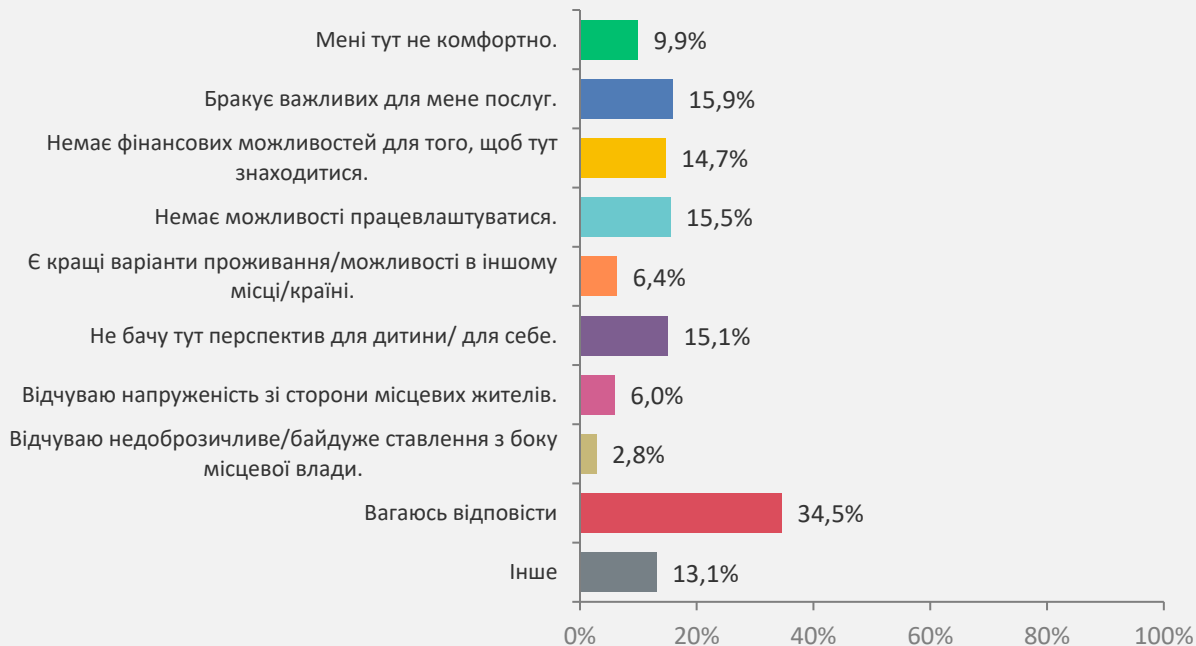
Більшість опитуваних, а саме 68%, не планують в найближчий час переїжджати в інше місце.

Якщо Ви плануєте переїхати в інше місце в межах України, то чому?

35% респондентів завагалися відповісти на дане питання. Для опитаних, які змогли відповісти в місті проживання бракує:

важливих послуг, фінансових можливостей для проживання, можливості працевлаштування та перспектив для себе та дітей.

Оцінка наявних в громаді умови життя

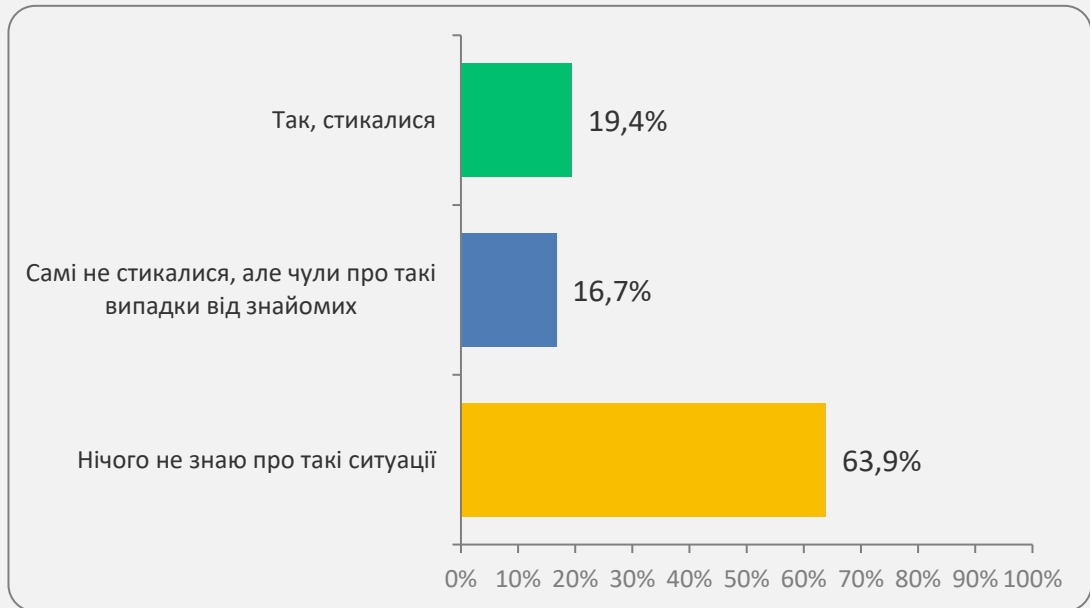
Респонденти добре оцінили громадську безпеку, водопостачання і каналізацію, освіту, медичні та адміністративні послуги громади.

Негативно оцінили можливість пошуку роботи.

	Дуже погано	Погано	Важко сказати однозначно	Добре	Дуже добре
Адміністративні послуги	2%	4%	21%	69%	3%
Водопостачання і каналізація	3%	7%	14%	73%	4%
Громадська безпека	1%	2%	11%	75%	11%
Діяльність установ культури	4%	13%	28%	48%	8%
Дорожня інфраструктура	7%	20%	21%	50%	3%
Медичні послуги	1%	6%	28%	62%	3%
Можливість знайти роботу	16%	27%	34%	22%	1%
Освіта	1%	2%	27%	65%	4%
Парки, зелені та відпочинкові зони	5%	20%	21%	48%	6%
Соціальна допомога	7%	8%	21%	59%	5%
Спорт і відпочинок	4%	17%	31%	45%	3%
Чистота вулиць та громадських місць	4%	12%	21%	60%	3%

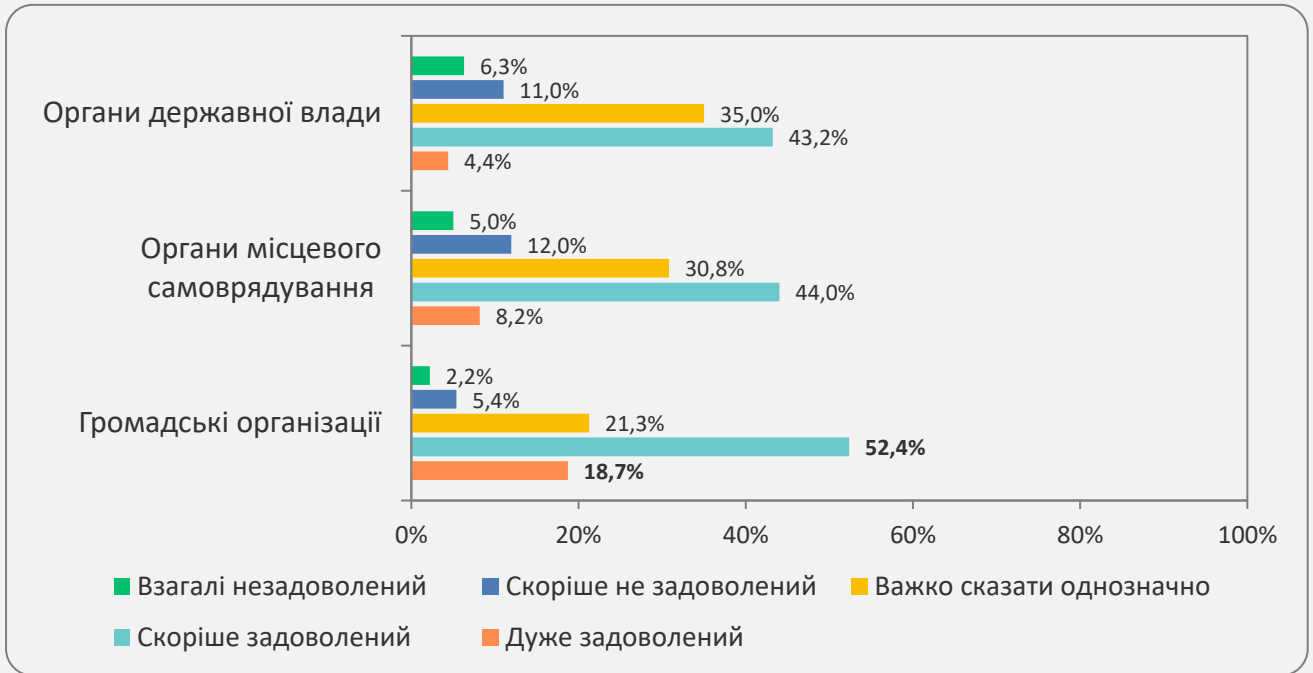
Чи стикаліся Вы або члены Вашої сям’і з якімі-небудзь труднощами за час перебування в грамаді?

Переважна більшість опитаних (63%) не стикались з труднощами під час перебування в грамаді.

Чи задоволені Ви рівнем підтримки ВПО з боку наступних інституцій?

ВПО отримують підтримку від всіх запропонованих інституцій, але найбільше задоволені рівнем підтримки громадських організацій (71%).

Чи отримуете Ви гуманітарну допомогу (продукти, одяг, засоби гігієни)?

Більшість внутрішньо переміщених осіб або отримують гуманітарну допомогу нерегулярно (60%) або взагалі не отримують (10%).

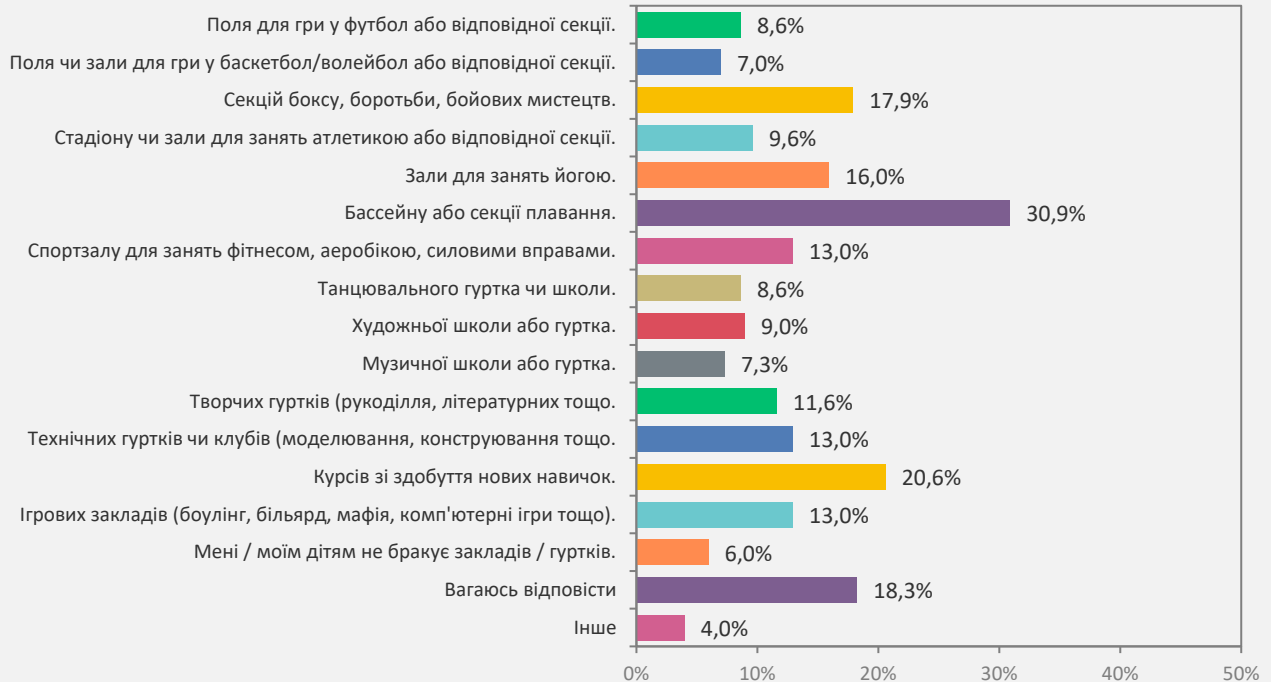
Чи проводяться якісь безоплатні культурні, спортивні чи інші заходи спеціально для ВПО в місці, де Ви зараз перебуваєте?

Більшість опитаних (52%) мають інформацію про те, що в їх громадах проводяться спеціальні заходи для внутрішньо переміщених осіб

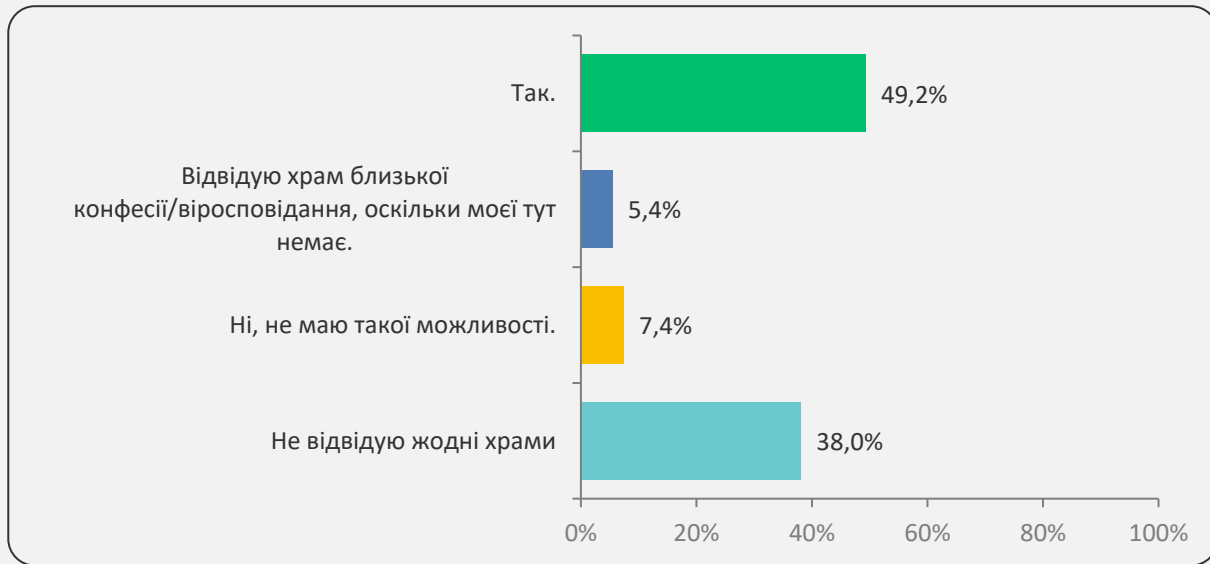
Яких закладів/гуртків для Вас чи Ваших дітей не вистачає у громаді вашого перебування?

31% респондентів зазначив, що у громаді не вистачає басейну або секції плавання, для 21% опитаних не вистачає курсів із здобуття нових навичок. Лише 6% респондентів зазначили, що їм та їх дітям не бракує закладів/гуртків.

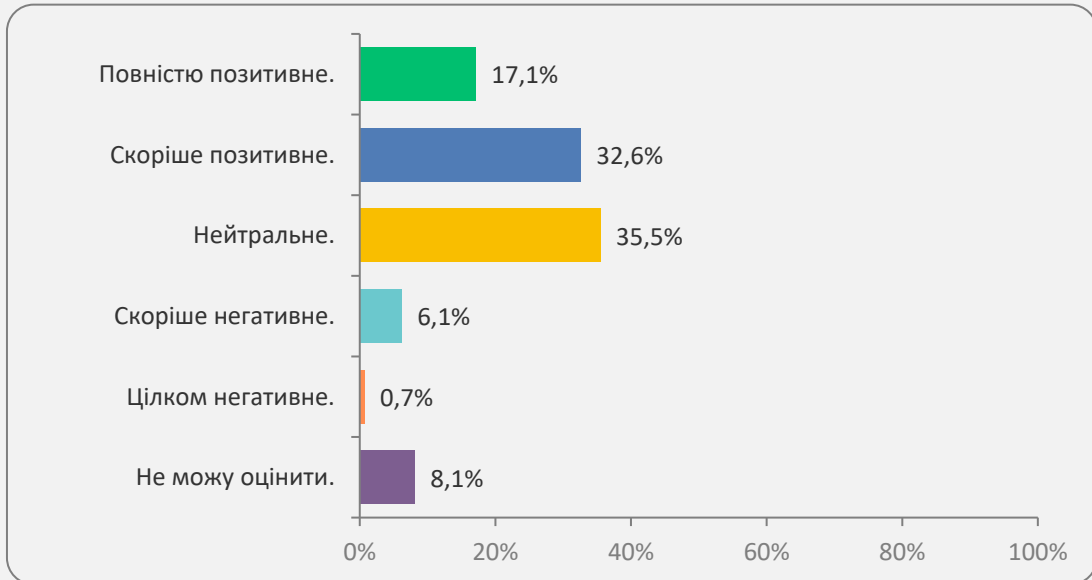
Чи маєте Ви можливість відвідувати храм Вашого віросповідання у місці, де зараз перебуваєте?

Майже половина (49%) опитаних мають можливість відвідувати храм свого віросповідання.

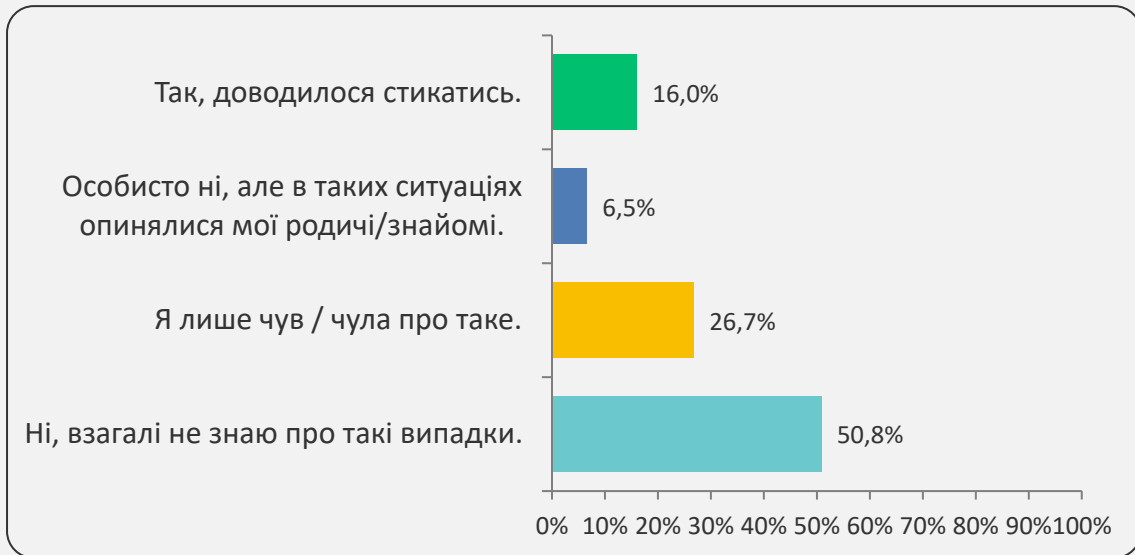
Як Ви можете оцінити в цілому ставлення до вас місцевих жителів?

Половина опитаних оцінюють ставлення місцевих жителів до них як позитивне.

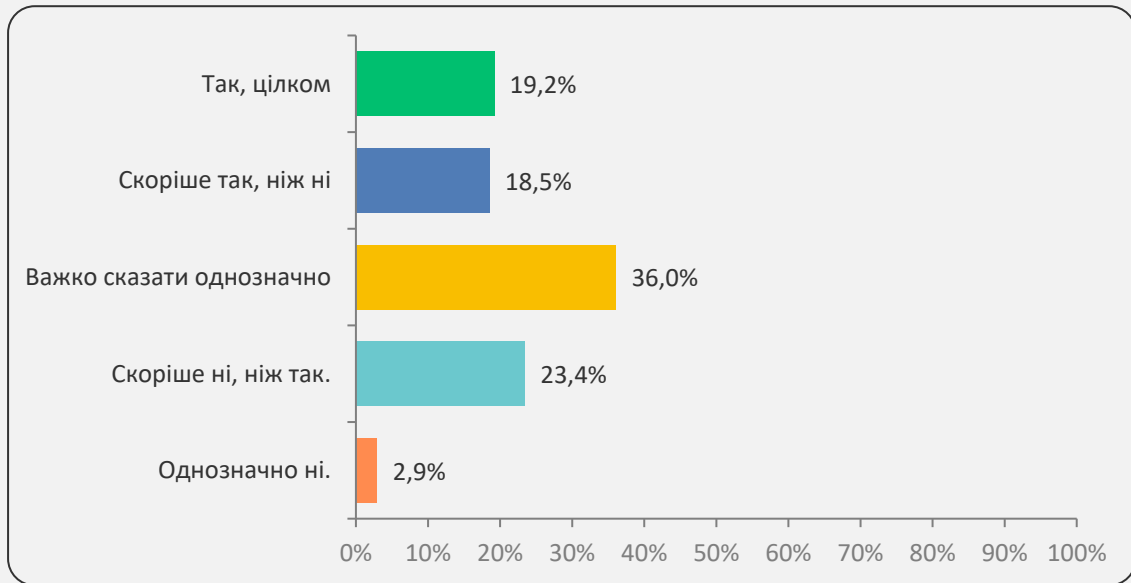
Чи стикалися Ви з конфліктними ситуаціями у взаємодії з місцевими жителями?

Половина опитаних не чули про випадки конфліктних ситуацій з місцевим населенням.

Чи відчуваєте Ви себе сьогодні повноправним членом тієї громади, в якій проживаєте?

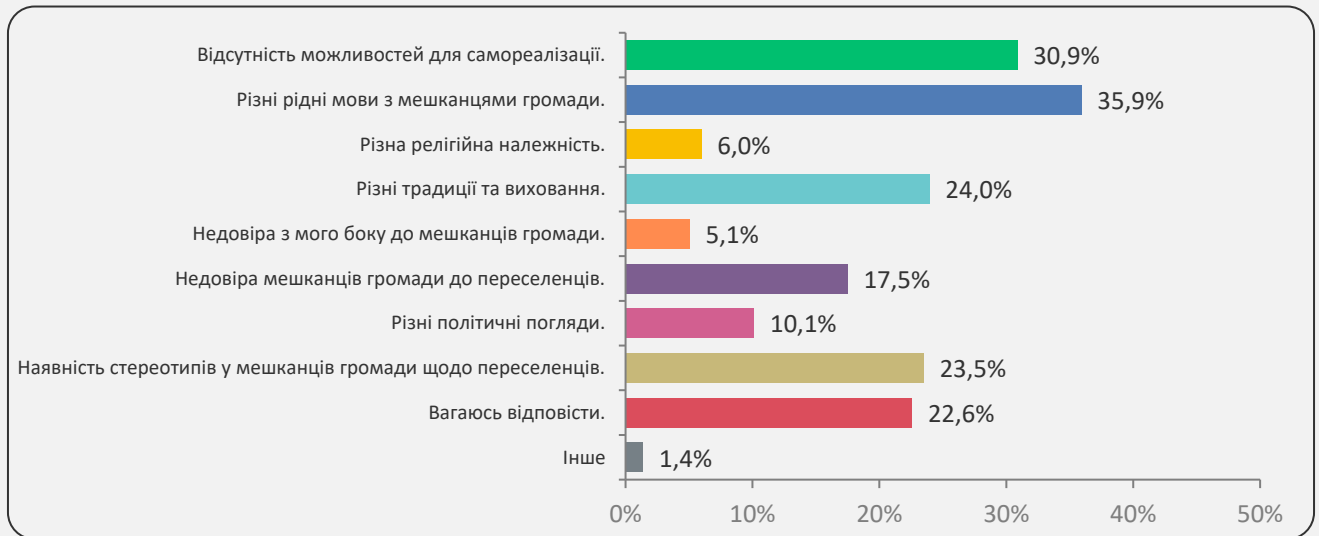
Більша частина (62%) опитаних не вважають себе повноправними членами громади, в якій вони проживають.

Чому Ви не вважаєте себе повноправним членом громади, в якій проживаєте?

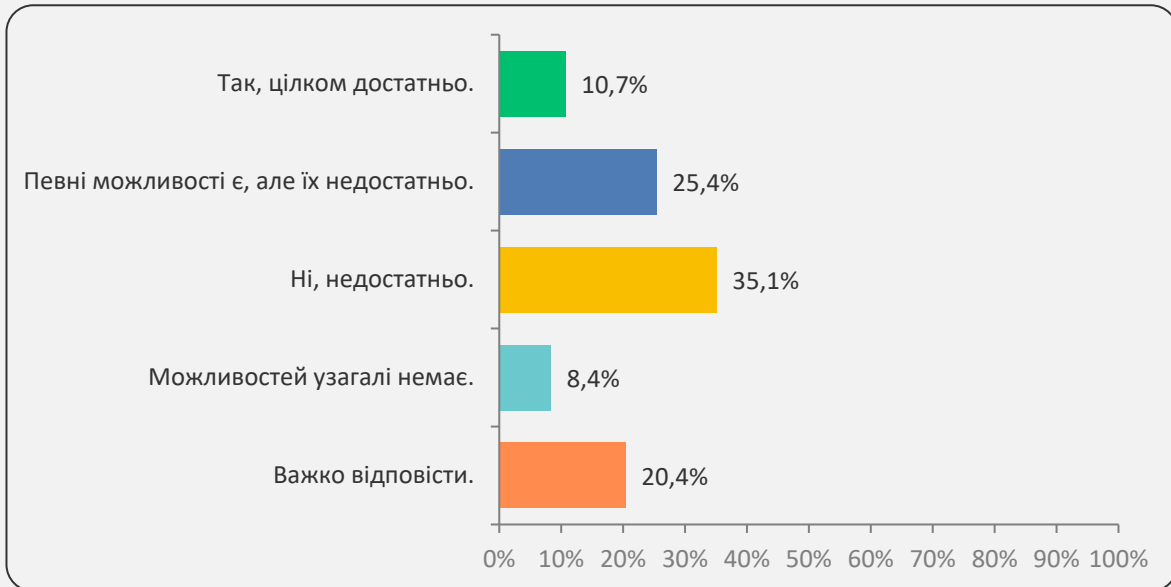
Основними причинами складнощів в усвідомленні себе членом громади опитані назвали:

- різні рідні мови з мешканцями громади (36%),
- відсутність можливостей для самореалізації (31%),
- різні традиції та виховання (24%),
- наявність стереотипів у мешканців громади щодо переселенців (24%).

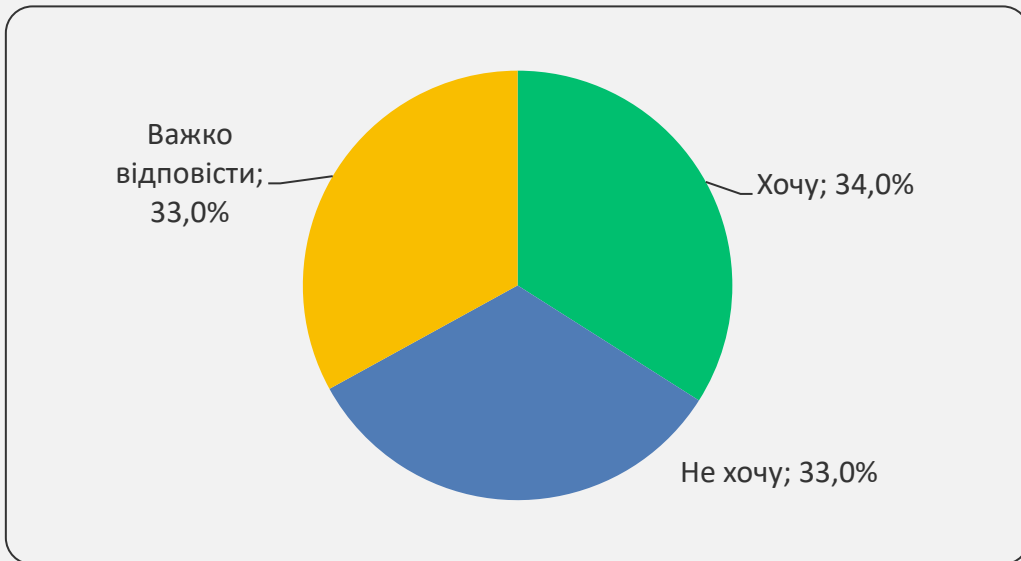
Як Ви вважаєте, чи достатньо Вам можливостей для самореалізації у місці, де Ви зараз перебуваєте?

Лише 36% опитаних визнали наявність у них можливостей для самореалізації в громаді, якій вони проживають.

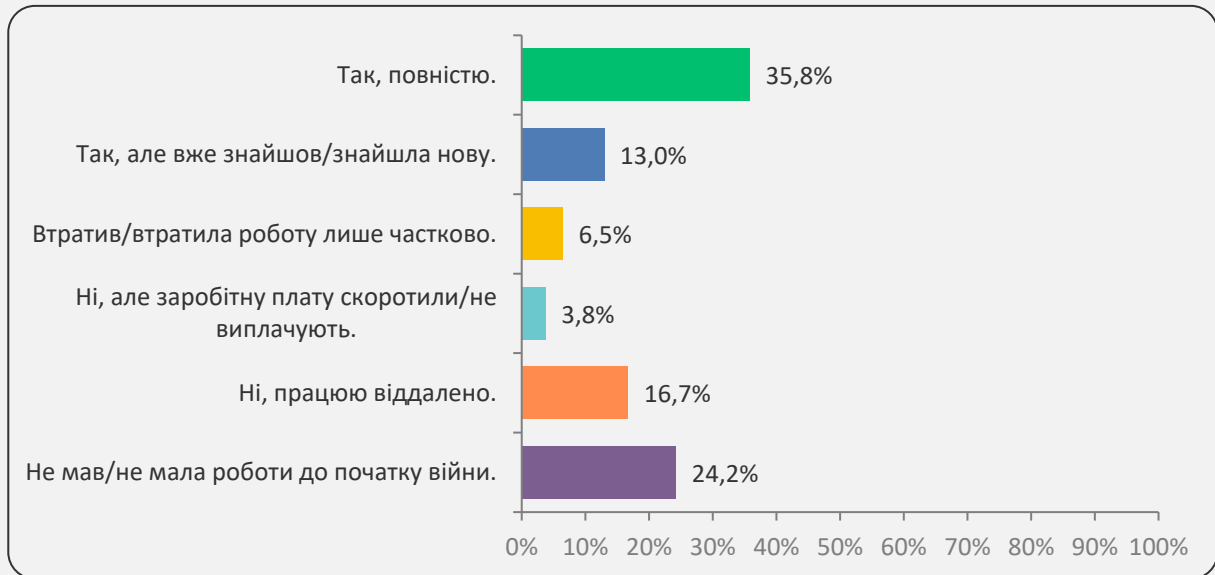
Чи хотіли б Ви брати участь у життєдіяльності громади та прийнятті рішень щодо її розвитку?

Лише 34% опитаних хотіли би брати участь у житті та забезпеченні розвитку громади, в якій вони проживають.

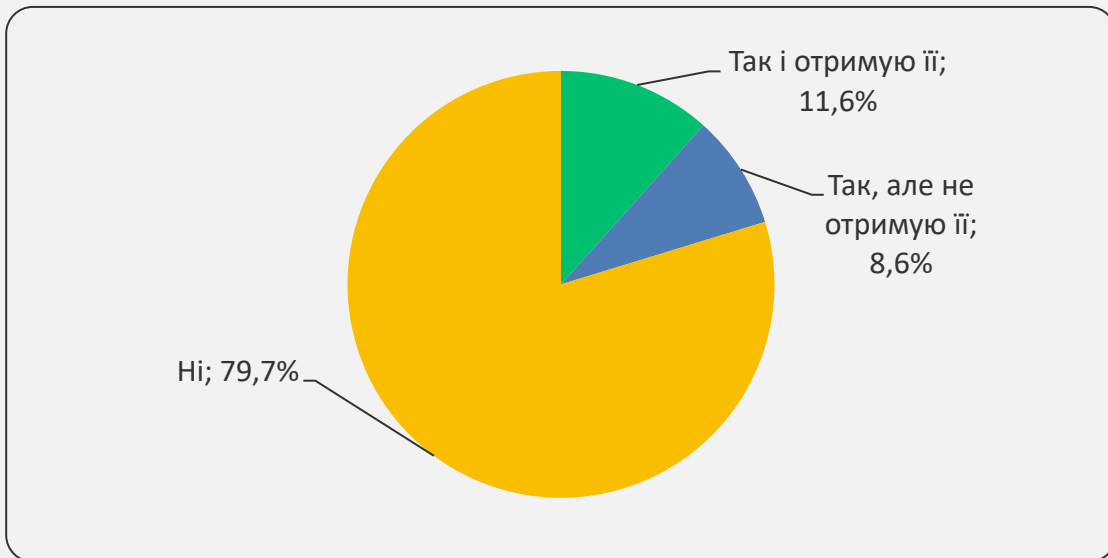
Чи втратили Ви роботу у зв'язку з переїздом?

36% респондентів повністю втратили роботу у зв'язку з переїздом і не знайшли її на новому місці проживання.

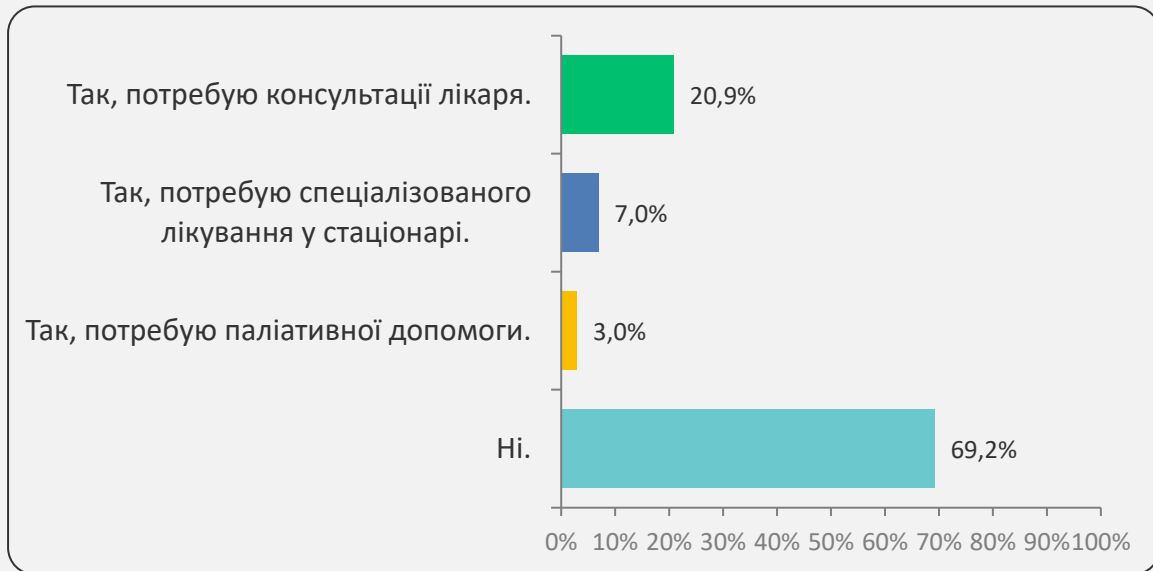
Чи потребуєте Ви наразі психологічної допомоги?

Переважає більшість (80%) ВПО не потребують психологічної допомоги.

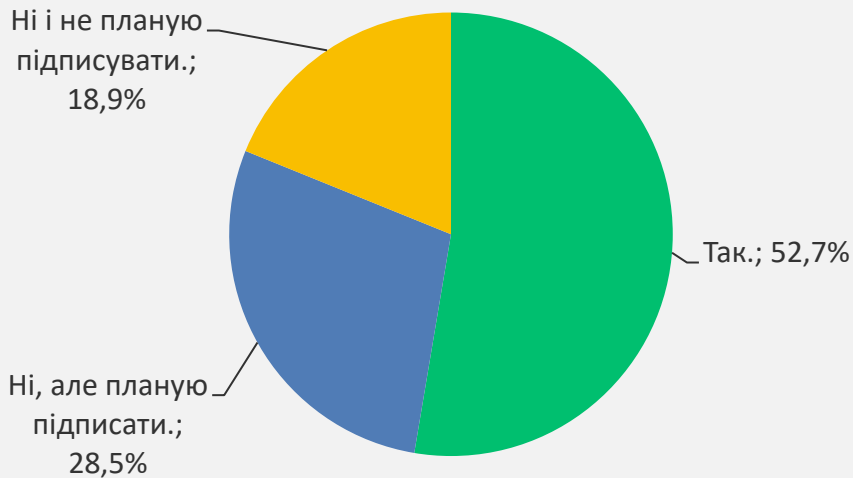
Чи потребуєте Ви наразі медичної допомоги?

Переважає більшість опитаних не потребують медичної допомоги. Між тим кожен п'ятий (20%) потребує консультації лікаря.

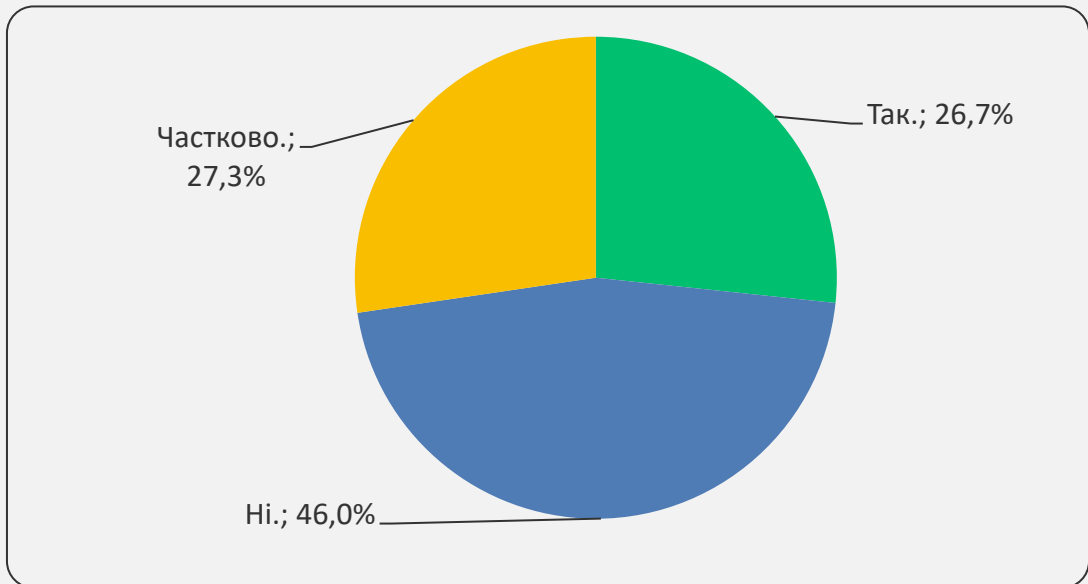
Чи маєте Ви підписану декларацію із лікарем на території громади?

Більше половини опитаних (53%) підписали декларацію із лікарем громади, в якій мешкають.

Чи потребуєте Ви чи Ваші близькі, з якими Ви проживаєте, отримання соціальних послуг?

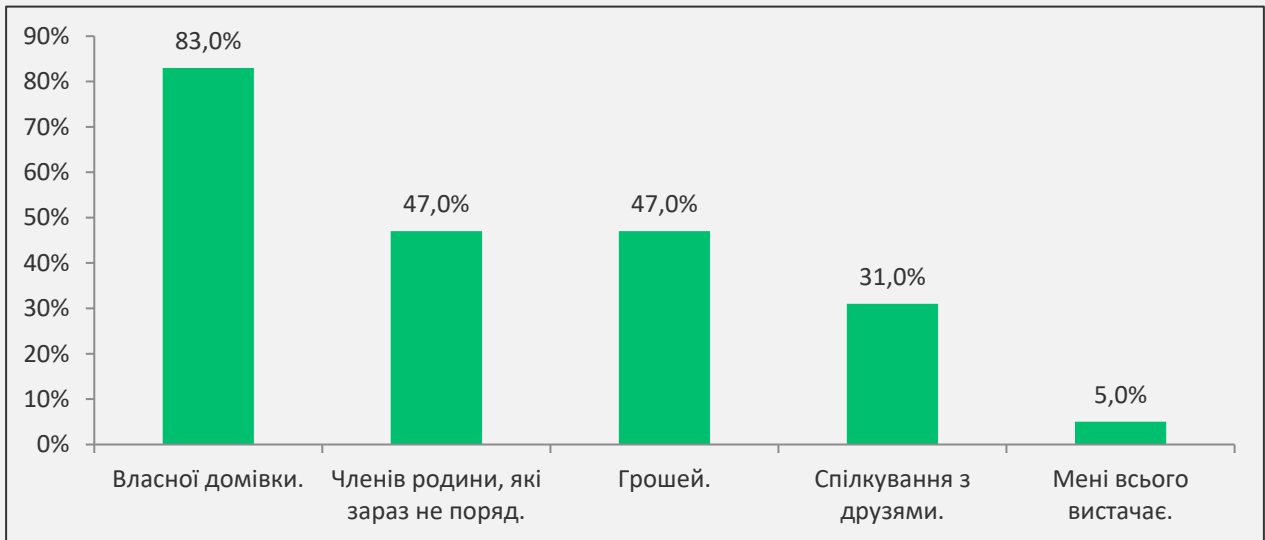
Більше половини опитаних (54%) потребують отримання соціальних послуг.

Чого Вам зараз не вистачає найбільше?*

**Переважній більшості ВПО (83%) не вистачає власної домівки.
Значній кількості опитаних не вистачає членів родини, які зараз не поряд, а також грошей.**

* Сума відповідей перевищує 100%, оскільки можна було вибирати декілька варіантів

Вкажіть, будь ласка, які проблеми для Вас сьогодні є найбільш значущими

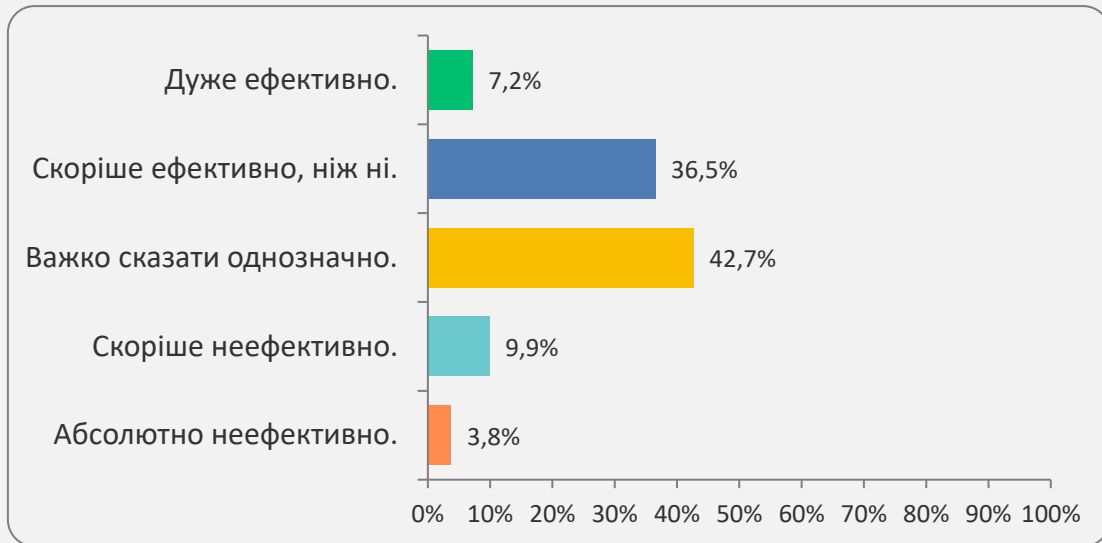
Найбільш значущими проблемами для опитаних є:

- 1) агресія рф, військові дії;
- 2) неможливість повернутись додому;
- 3) високі ціни на продукти харчування.

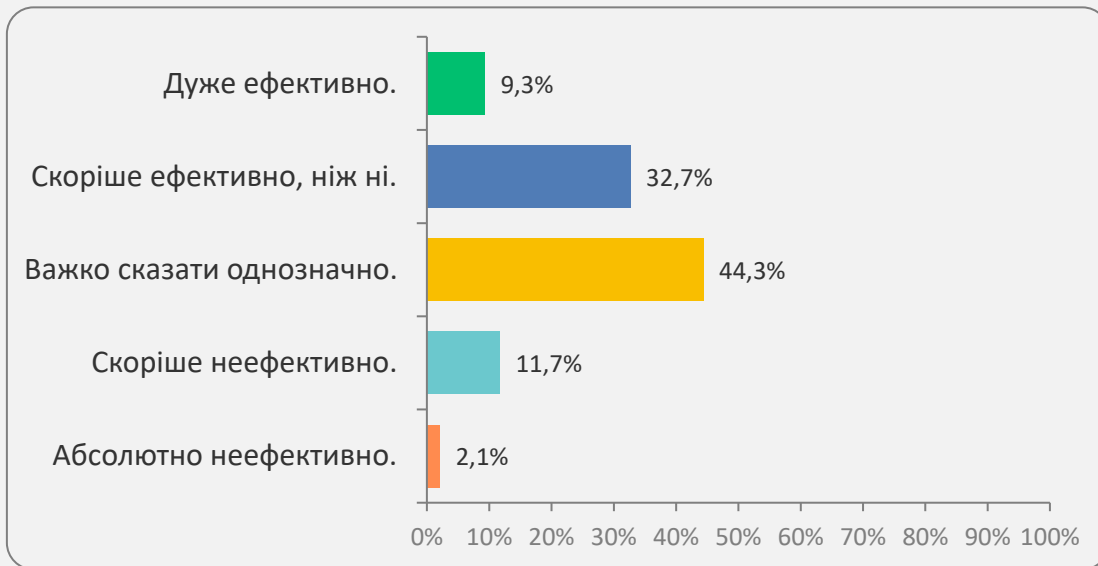
Наскільки ефективно в умовах військового стану з точки зору вирішення зазначених Вами проблем діють місцеві органи влади громади, в якій Ви мешкаєте?

На думку більшості опитаних, місцеві органи влади діють скоріше ефективно або у чомусь ефективно, у чомусь ні для вирішення найбільш значущих проблем ВПО.

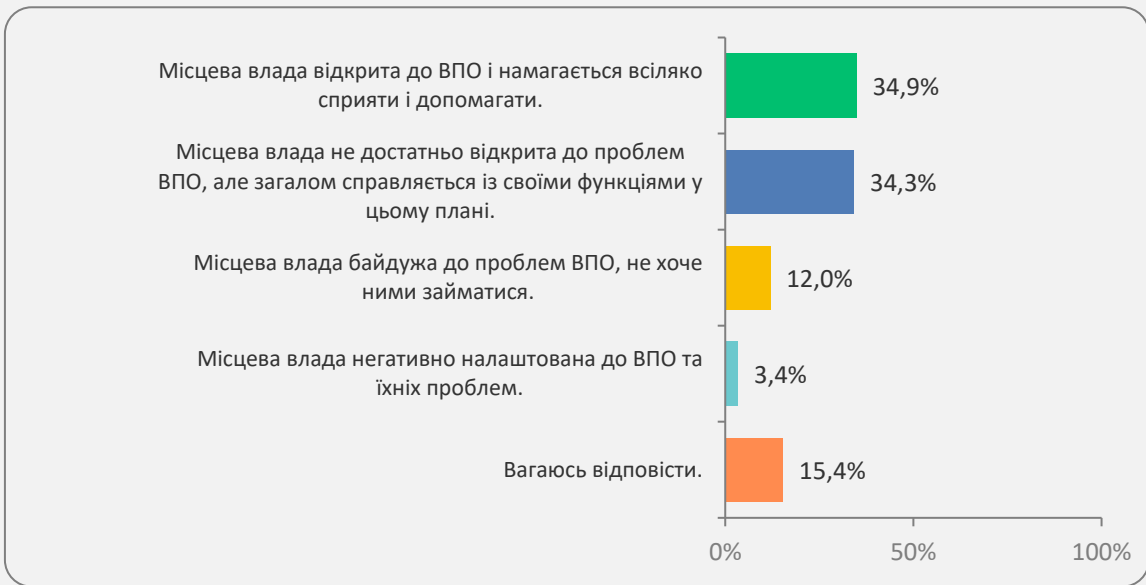
Наскільки ефективно в умовах військового стану з точки зору вирішення зазначених вище проблем діють державні органи влади?

Так само опитані оцінили і діяльність державних органів влади щодо вирішення найбільш значущих для ВПО проблем.

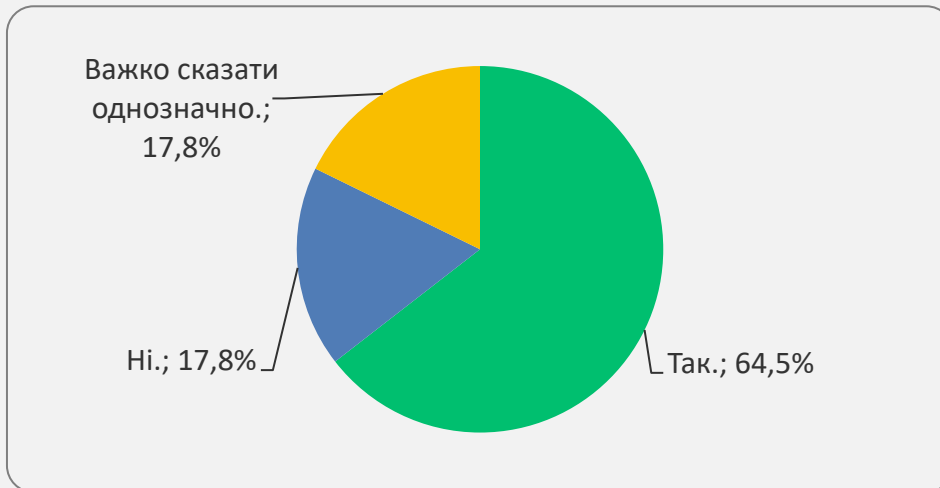
Як би Ви взагалі оцінили відкритість місцевої влади до ВПО та їх проблем?

Лише третина опитаних вважає, що місцева влада відкрита до ВПО і намагається всіляко сприяти і допомагати.

У разі виникнення проблем, чи знаєте Ви до якої установи потрібно звернутись для допомоги у її вирішенні?

Дві третини опитаних знає, куди звернутись для допомоги у вирішенні проблем, які у них виникають.

Як Ви оцінюєте доступність наступних сервісів у громаді?

Переважна більшість опитаних вважає, що у громадах, у яких вони зараз мешкають, доступні всі необхідні сервіси.

Оцініть, будь ласка, якість послуг, які надаються Вам цими організаціями:

Якість всіх послуг оцінюється переважно або позитивно, або десь позитивно, десь ні.

Найбільш якісні послуги надають ЦНАП, управління соціального захисту населення та місцеві ради.

Організації	Дуже погано	Погано	Важко сказати однозначно	Добре	Дуже добре
Районна адміністрація	2.1%	2.1%	46.1%	48.2%	1.4%
Державна служба зайнятості	1.8%	2.7%	50.7%	43.8%	2.2%
Міська (сільська, селищна) рада	2.8%	6.9%	29.8%	55.9%	5.2%
Пенсійний фонд	0.7%	1.7%	41.3%	53.5%	2.8%
Податкова служба	0.7%	0.7%	53.5%	42.6%	2.5%
Поліція	0.4%	1.1%	49.1%	46.6%	2.9%
Управління соціального захисту населення	1.4%	0.7%	36.5%	58.5%	2.8%
Центр надання адміністративних послуг	0.7%	0.7%	28.6%	65.7%	4.3%

Чи робили Ви спроби започаткувати власну справу у місці, де зараз перебуваєте?

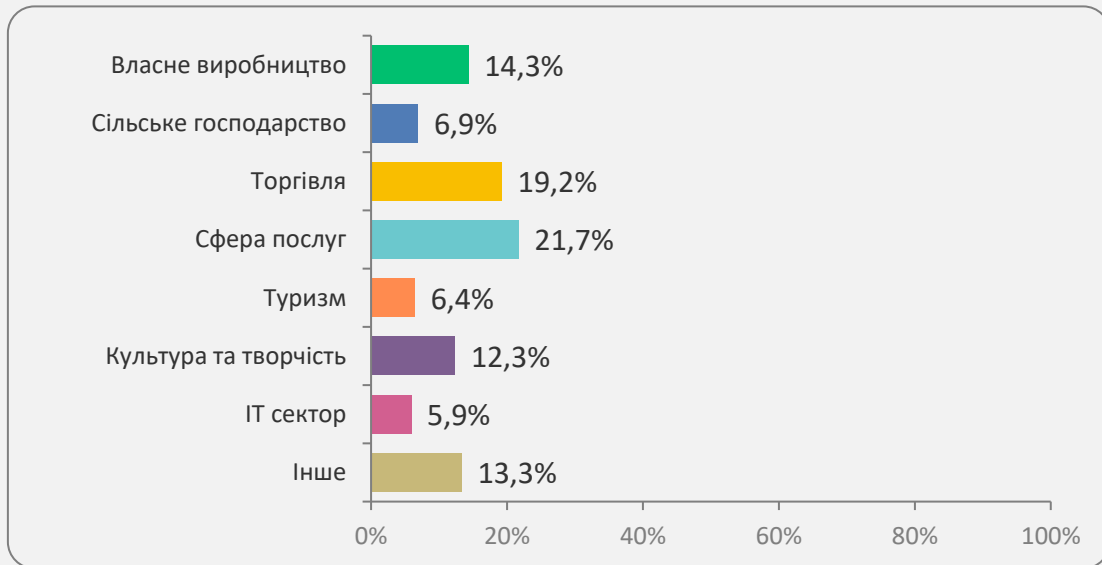
63% опитаних не цікаво відкриття власної справи там, де вони зараз перебувають.

Ще 30% думали про це, але не бачать такої можливості у громаді, де вони мешкають.

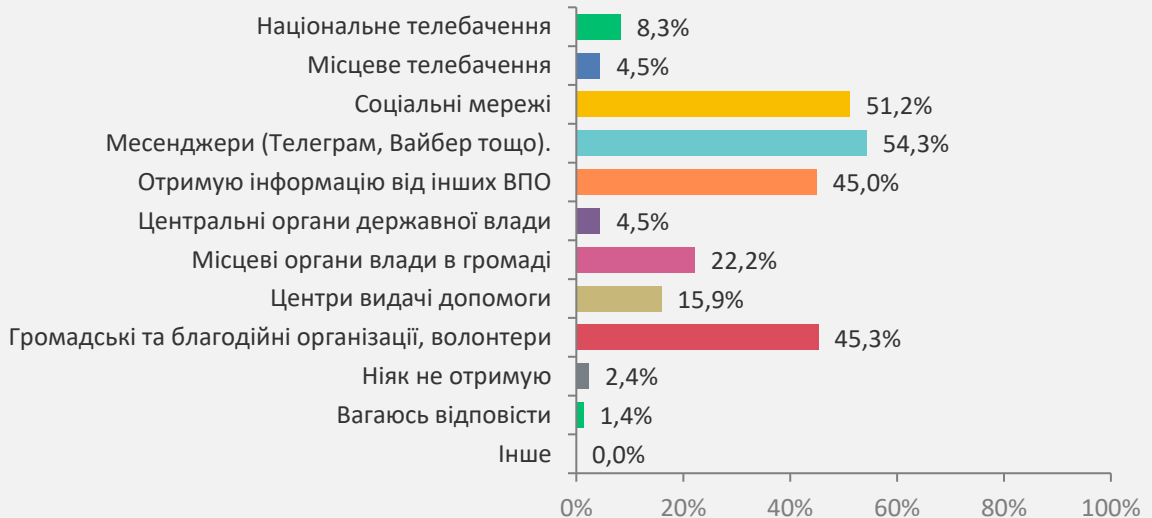
Якби Ви відкрили або думали про те, щоб відкрити власну справу, то в якій сфері?

Опитані, які б хотіли/думали про відкриття власної справи, продемонстрували значну розбіжність думок з приводу сфери можливої діяльності.

Звідки Ви отримуєте інформацію про свої права та можливості як ВПО?

Основними джерелами інформації про свої права і можливості для ВПО є: 1) месенджери, 2) соціальні мережі, 3) громадські, благодійні організації та волонтери, 4) інші ВПО.

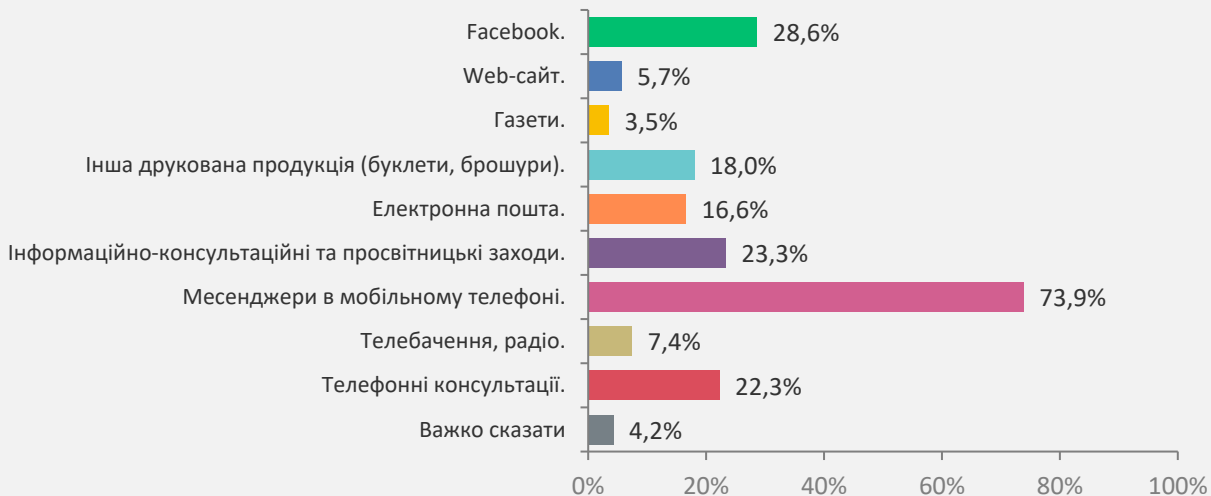
Чи достатньо Ви маєте інформації про діяльність на території Вашого міста/району...?

Опитані не змогли однозначно визначити, чи достатньо вони мають інформації про діяльність різних служб і організацій. Виключенням є інформація про діяльність ЦНАП і управлінь соціального захисту населення.

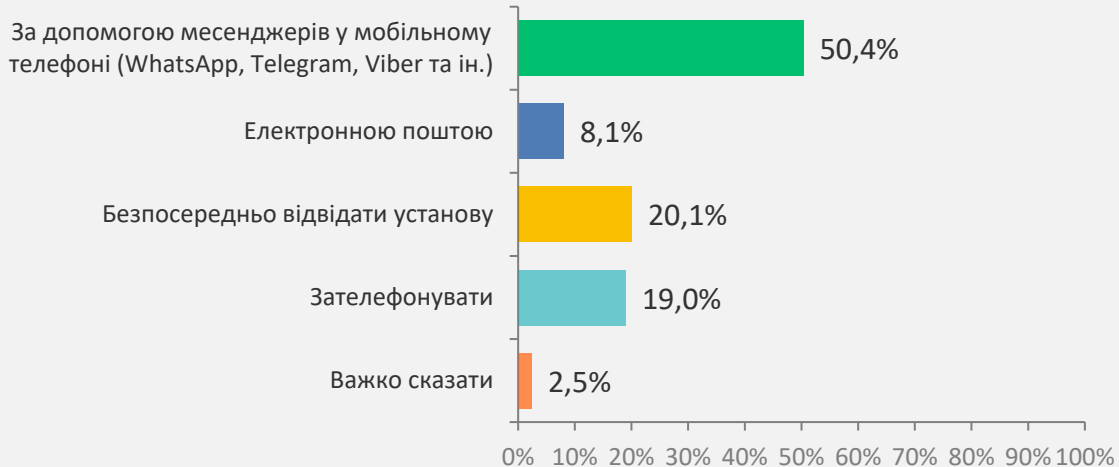
Яким чином Ви бажаєте отримувати інформацію про послуги, що надають публічні установи?

Переважна більшість опитаних, майже три чверті, бажають отримувати інформацію про послуги, що надають публічні установи, за допомогою месенджерів у мобільному телефоні.

Яким чином Вам найбільш зручно передавати інформацію до публічних установ, щодо наявних у Вас проблем?

Так само за допомогою месенджерів у мобільному телефоні більшості опитаних найбільш зручно передавати інформацію до публічних установ стосовно власних проблем.

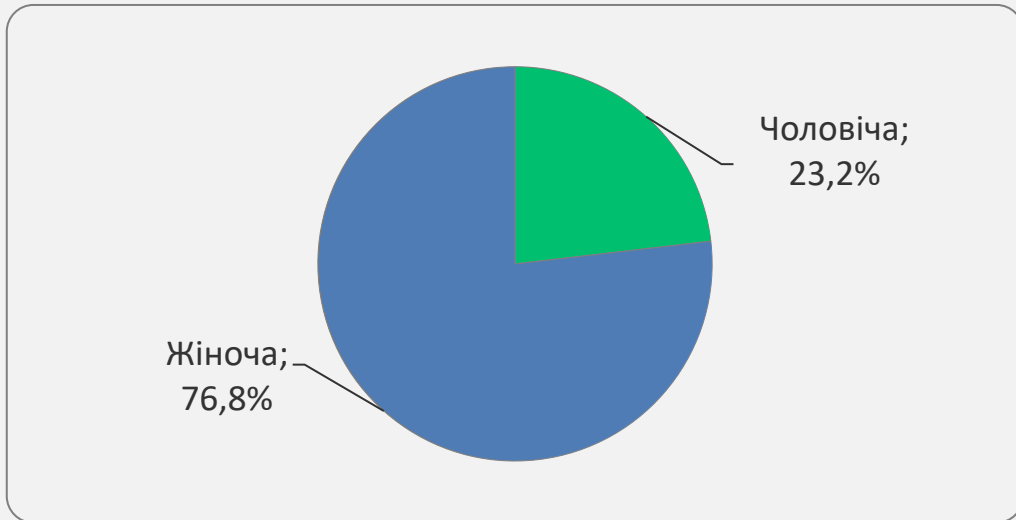
Звідки Вам довелося виїхати як внутрішньо переміщеній особі?

Найбільша кількість опитаних ВПО приїхали до Закарпатської області з Донецької і Харківської областей.

Дніпропетровська область	5.67%	Сумська область	3.55%
Донецька область	24.11%	Харківська область	17.73%
Запорізька область	12.06%	Херсонська область	10.99%
м. Київ	1.06%	Чернігівська область	2.13%
Київська область	1.77%	Житомирська область	0.71%
Миколаївська область	7.09%	Луганська область	10.64%
Одеська область	1.77%	Інше	0.71%

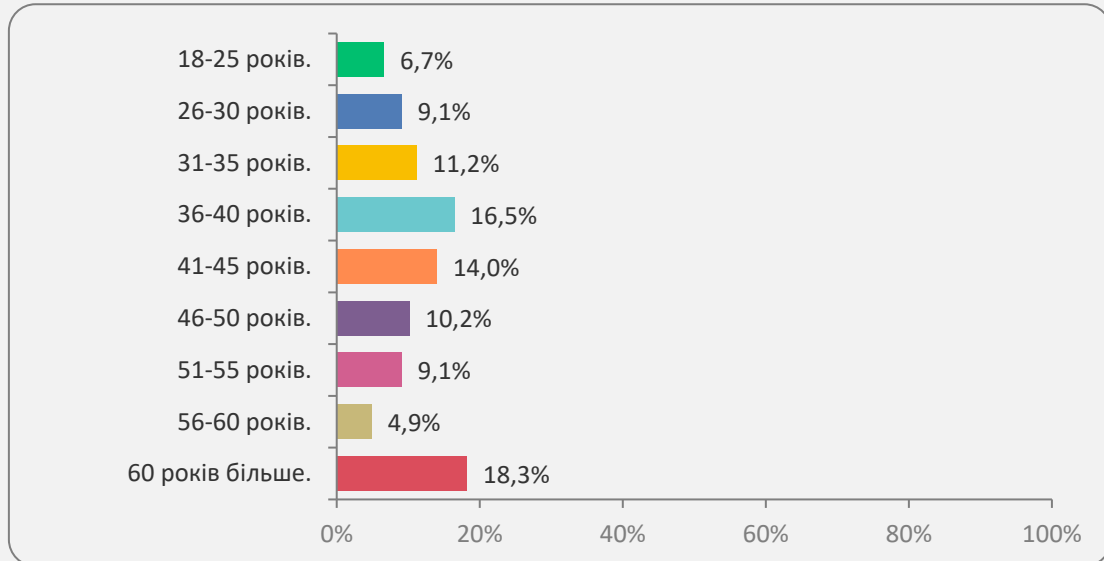
Яка Ваша стать?

Більше, ніж три чверті внутрішньо переміщених осіб – це жінки.

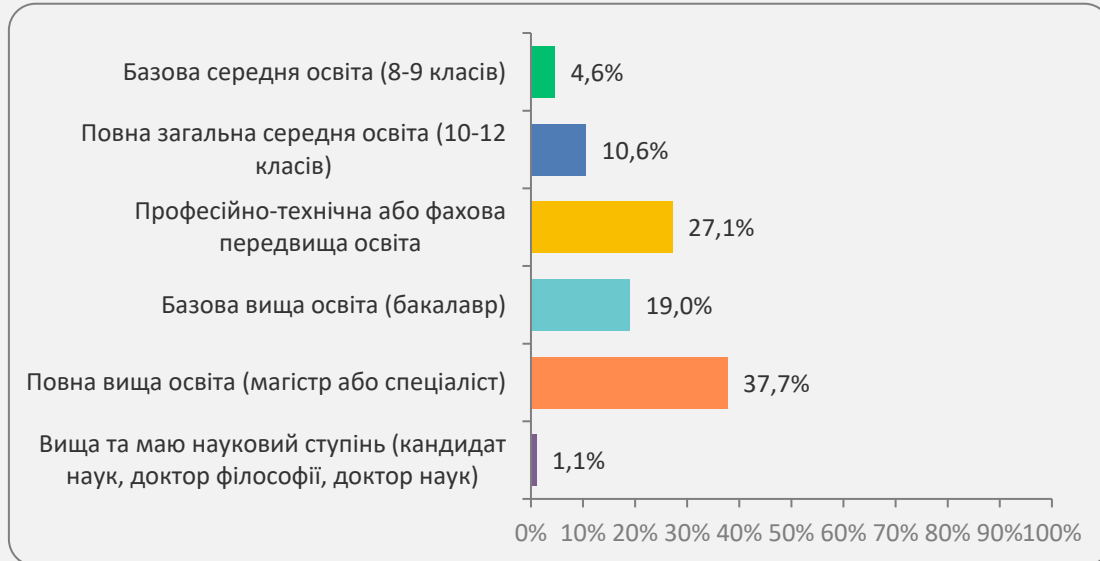
Який Ваш вік?

Серед опитаних ВПО представлені всі вікові категорії.

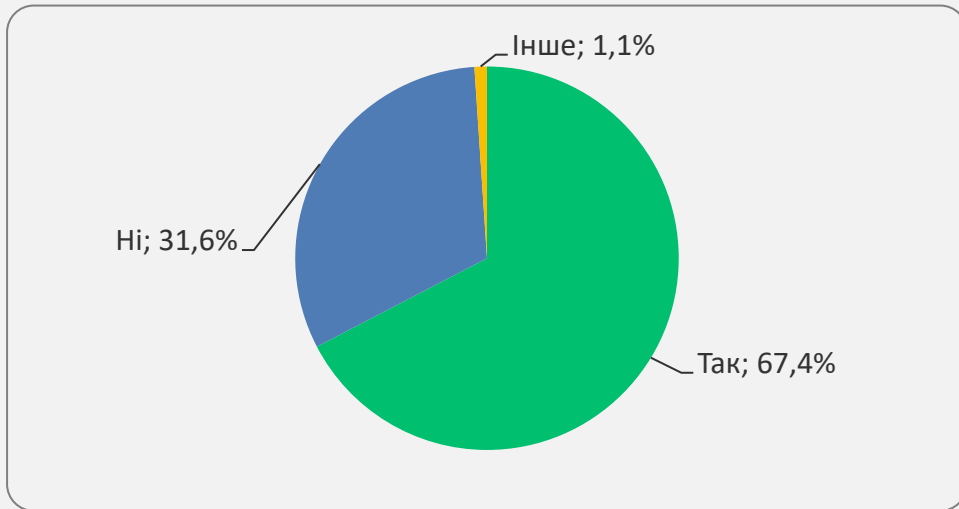
Яка у Вас освіта?

Серед опитаних більше всього тих, хто має повну вищу освіту та професійно-технічну або фахову передвищу освіту.

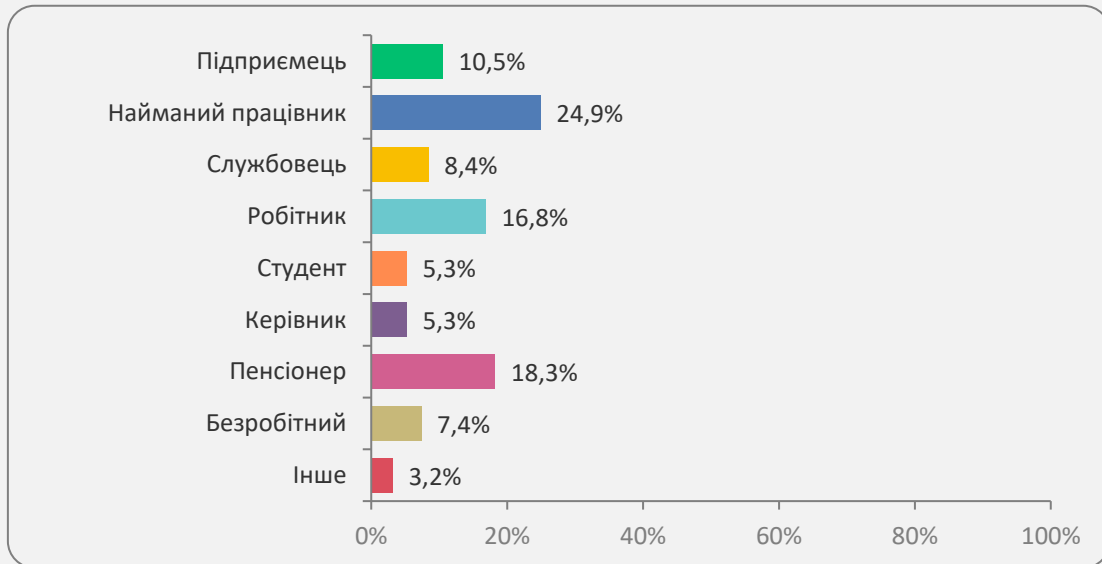
Чи розлучила Вас війна з членом (членами) Вашої сім'ї?

Дві третини опитаних зазначили, що війна розлучила їх з членами їхніх сімей.

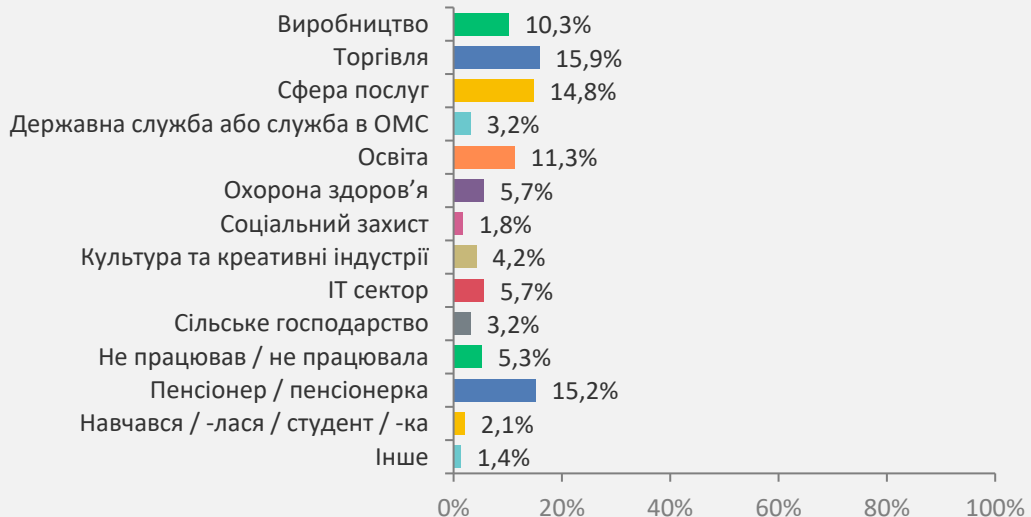
Укажіть Ваш рід занять до війни?

За родом занять до війни серед опитаних більше за інших присутні наймані працівники, пенсіонери та робітники; найменше – студенти та керівники.

Сфера зайнятості до початку війни

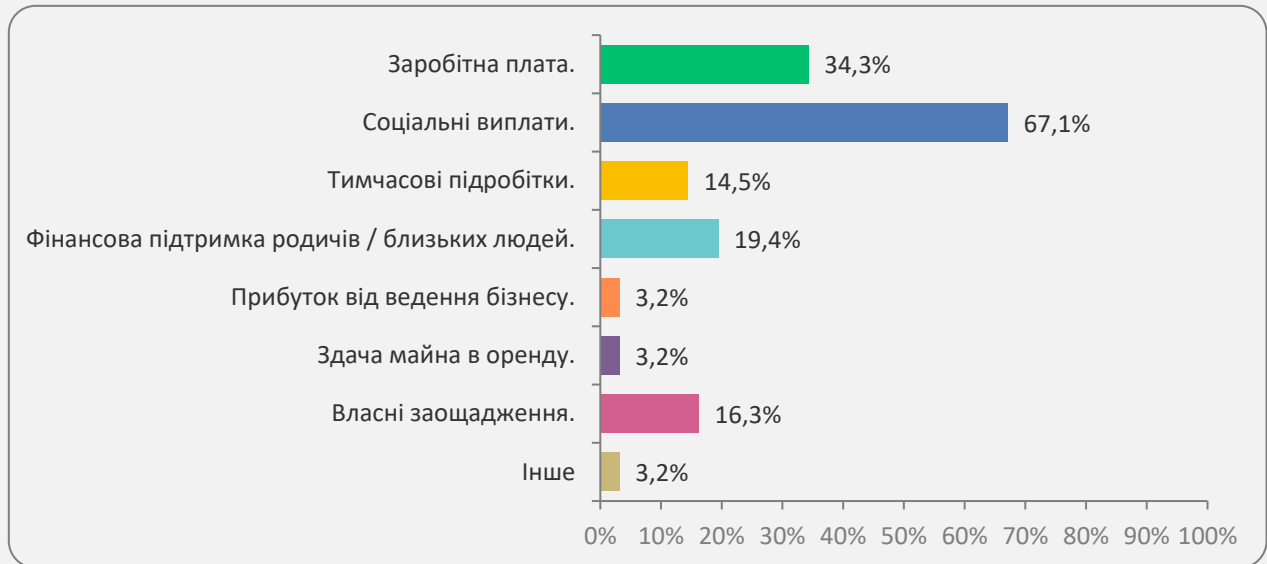
За сферою зайнятості до війни серед опитаних більше за інших присутні представники таких сфер, як торгівля, послуги, освіта і виробництво.

Вкажіть, будь ласка, основне джерело Вашого доходу на даний момент?*

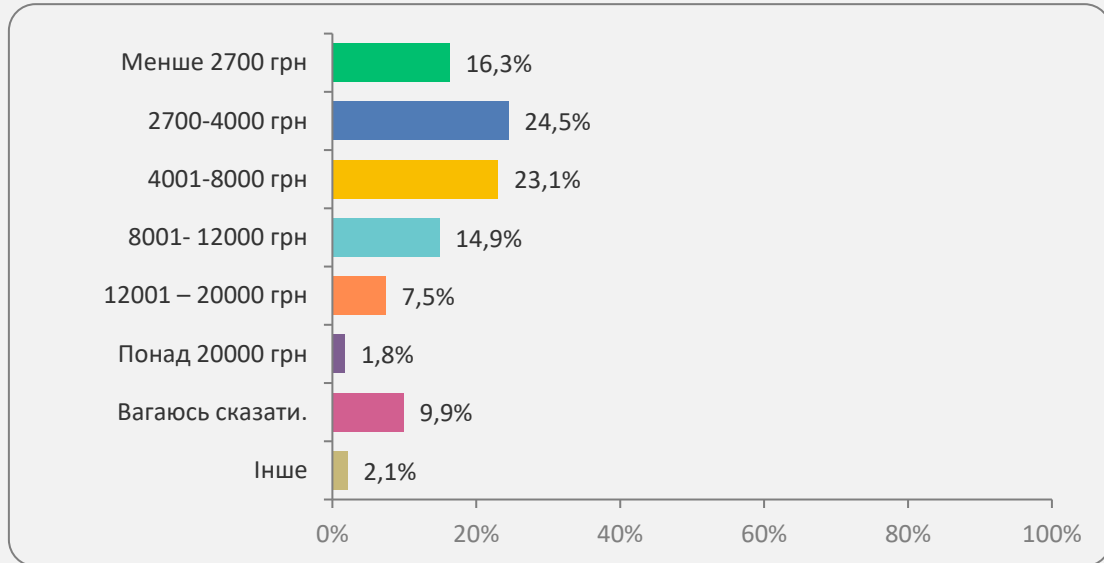
Основними джерелами доходу опитаних на даний момент є соціальні виплати та заробітна плата.

* Сума відповідей перевищує 100%, оскільки можна було вибрати декілька варіантів

Укажіть рівень Вашого нинішнього доходу на 1 члена сім'ї

У переважній більшості опитаних нинішній дохід не перевищує 8000 грн. на одного члена сім'ї, а у 40% опитаних дохід менше, ніж 4000 грн. на одного члена сім'ї.

За яких умов Ви готові залишитися жити в територіальній громаді, якій зараз мешкаєте?

Основними причинами, які можуть спонукати опитаних залишитись у тій громаді, де вони мешкають зараз, є: отримання окремого житла; розуміння, що нема куди повертатись; робота, яка забезпечить довоєнний рівень життя.

Якщо я знайду тут цікаву та високооплачувану роботу.	16.9%
Якщо я знайду тут роботу із зарплатою, яка буде забезпечувати мені довоєнний рівень життя.	26.5%
Якщо мені нададуть окреме житло.	32.8%
Якщо мені вдасться відкрити тут власний бізнес.	9.2%
Якщо в цій громаді я матиму можливості для самореалізації.	11.7%
Якщо проживання в цій громаді буде комфортним для мене.	15.6%
Якщо в цій громаді до мене ставитимуться як до місцевого населення.	5.6%
Якщо я заведу тут друзів.	5.6%
Якщо я заведу тут романтичні стосунки або одружуся/вийду заміж.	4.9%
Якщо я зрозумію, що у місці мого постійного проживання мені немає куди повертатися.	26.9%
Якщо у цю громаду переїдуть жити інші члени моєї родини/родичі/друзі.	6.7%
Залишуся в цій громаді жити незалежно від умов і обставин.	3.9%
Не залишуся в цій громаді за жодних умов.	7.8%
Вагаюсь відповісти.	10.6%

ВИСНОВКИ

1. Більша частина опитаних опинилася в громадах, де вони проживають, випадково (у них не було знайомих, друзів або родичів). При цьому в цілому, вони задоволені умовами проживання. Найбільшу допомогу і таку, якою вони задоволені, внутрішньо переміщені особи отримують від громадських організацій.
2. Найбільше опитаним в нових громадах бракує можливостей для самореалізації і, зокрема, можливостей для працевлаштування.
3. Рівень соціалізації більшості внутрішньо переміщених осіб в нових громадах є невисоким. Більша частина опитаних не вважають себе повноправними членами громади, в якій вони проживають.
4. Перепонами для інтеграції виступають мовний бар'єр, різні традиції та відсутність робочих місць. Саме тому значна кількість з них за можливості мають бажання повернутися до домівок, з яких виїхали.

ВИСНОВКИ

5. У той же час, основними причинами, які можуть спонукати внутрішньо переміщених осіб залишитись у тій громаді, де вони мешкають зараз, є: отримання окремого житла; розуміння, що нема куди повертатись; робота, яка забезпечить довоєнний рівень життя.
6. Найбільш значущими проблемами для опитаних наразі є: агресія РФ, військові дії; неможливість повернутись додому; високі ціни на продукти харчування.
7. Хоча опитані досить високо оцінили якість послуг, що надають місцеві публічні установи, лише третина серед них вважає, що місцева влада відкрита до ВПО і намагається їм всіляко сприяти і допомагати.
8. Найбільш зручними каналами комунікації з органами влади та іншими публічними установами опитані вважають месенджери у мобільному телефоні (Telegram, Viber, WhatsApp тощо).